

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟเพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
DEVELOPMENT OF THE ACTIVE LEARNING AND LOVE MODEL
TO ENHANCE LIFE SKILLS FOR GRADE 9 STUDENTS

สุดารัตน์ โพธิสาขา¹ ไชยวัฒน์ นามบุญลือ² และ ปริญญา ปริพฒ^{1*}
Sudarat Photisakha¹, Chaiyawat Namboonlue² and Pariya Pariput^{1*}

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

¹Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Ubon Ratchathani province

²คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

²Faculty of Sciences, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Ubon Ratchathani province

*Corresponding Author: pariya.p@ubru.ac.th

Received: February 9, 2025

Revised: February 24, 2025

Accepted: February 26, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบกึ่งทดลองโดยใช้กลุ่มตัวอย่างหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อนและหลังทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ
1. พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟ 2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน 3. ศึกษา
ระดับความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 4. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง คือ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเลิงนกทา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 40 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบ
แบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1. แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน เวลา 12 ชั่วโมง แบ่งเป็น 3 หน่วยการ
เรียนรู้ หน่วยละ 4 ชั่วโมง วัดผลหลังเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ 2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3. แบบประเมิน
ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 4. แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที ผลการวิจัยพบว่า 1. กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟ ประกอบด้วย
4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) T: Touch เผชิญปัญหา 2) A: Active ทำความเข้าใจ วิเคราะห์ 3) C: Cooperate ศึกษาค้นคว้า แก้ปัญหา
4) H: How to เห็นคุณค่า นำไปใช้ โดยผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าดัชนีความ
สอดคล้องขององค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ 0.97 2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. นักเรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตในภาพรวมร้อยละ 89.41 อยู่ในระดับดีเยี่ยม
4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ยรวม 4.79 คะแนน อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การเรียนรู้เชิงรุก โมเดลเลิฟ ทักษะชีวิต

Abstract

This quasi-experimental research used a single sample group pre-and post-test. The objectives
were to 1. Develop active learning activities and the Love Model. 2. Compare academic achievement before
and after studying. 3. Study the level of ability to use life skills and 4. Study students' satisfaction with

learning activities. The sample is 40 grade 9 students from Loengnoktha School during the second semester of 2024. Cluster Sampling. The research instruments were 1. 8 plans, 12 hours total, divided into 3 learning units, 4 hours per unit, post-test in each learning unit, 2. an academic achievement test, 3. a life skills assessment form, and 4. a satisfaction questionnaire. The statistics used in data analysis were mean, percentage, standard deviation, and t-test. The results were: 1. Active learning activities and the LOVE Model consist of four steps, as follows: 1) T: Touch, face the problem. 2) A: Active, understand, analyze 3) C: Cooperate, study, research, and solve the problem. 4) H: How to see the value and apply it through assessment by experts is at the highest level of appropriateness, with an index of consistency (IOC) of the learning management plan components of 0.97. 2. Students have higher academic achievement after learning, with statistical significance at the .05. 3. Students can use life skills in general, 89.41 percent, which is excellent. 4. Students are satisfied with learning activities, with an average score of 4.79, which is excellent.

Keywords: Active learning, LOVE Model, Life skills

บทนำ

การเรียนรู้ทักษะชีวิตเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดคุณภาพการศึกษาเป็นการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการในการพัฒนาความสามารถที่จำเป็น มีเนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพในอนาคต กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education, 2017)

ทักษะชีวิตเป็นหนึ่งในสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น รู้จักป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ การล่วงละเมิดทางเพศ อุบัติเหตุ สารเสพติด และความรุนแรง กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education, 2017) จากการเรียนการสอนที่ผ่านมาพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่นอย่างหลากหลาย เช่น พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ประสบอุบัติเหตุ ในชีวิตประจำวัน ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ใช้สารเสพติด และอื่นๆ งานอนามัยโรงเรียนเลิงนกทา (Photisakha, 2023) เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็วทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคมและสติปัญญา ส่งผลต่อความรู้สึก การคิด การตัดสินใจ ทำให้มีความอยากรู้อยากลองเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ด้วยตนเอง โดยขาดความตระหนักถึงผลที่ตามมา ซึ่งอาจทำให้ตนเองมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ เพื่อให้ นักเรียนเจริญเติบโตได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ นักเรียนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของสุขภาพ การป้องกัน หลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ ตลอดจนมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึง

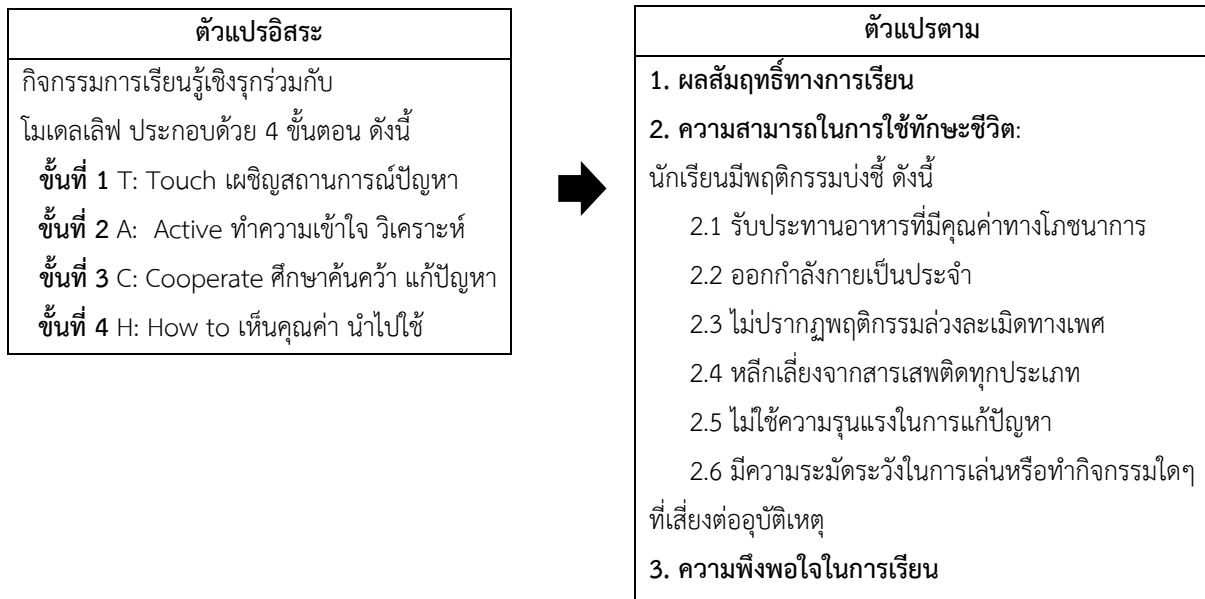
ประสงค์ ซึ่งอยู่ในตัวชีวิตรายวิชาสุศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ในมาตรฐานการเรียนรู้ การสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และความปลอดภัยในชีวิต

สุศึกษาเป็นวิชาที่มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคล เป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่มีเป้าหมายเพื่อการดำรงสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว ชุมชนให้ยั่งยืน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพควบคู่ไปด้วยกัน ป้องกันและปฏิบัติต่อสิ่งต่างๆ ที่มีผลต่อสุขภาพอย่างถูกวิธี มีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและปัญญาหรือจิตวิญญาณ สุขภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญเพราะมีความเกี่ยวข้องกับทุกมิติของชีวิต ซึ่งทุกคนควรจะได้เรียนรู้เรื่องสุขภาพ เพื่อจะได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีเจตคติ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม รวมทั้งมีทักษะปฏิบัติด้านสุขภาพจนเป็นกิจนิสัย อันจะส่งผลให้สังคมโดยรวมมีคุณภาพ กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education, 2017) ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 แบบ Active learning เป็นการสอนที่พัฒนาทักษะให้เกิดกับผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน เปลี่ยนการสอนจากรูปแบบเดิมเป็นการสอนแบบร่วมมือและกระบวนการเรียนรู้ผ่านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง (Onnan, 2018)

การเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้วิจัยได้นำการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning) มาใช้ในการวิจัย ซึ่งจากผลการศึกษาที่ผ่านมาสามารถยืนยันได้ว่าการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนได้ (Boonchan, 2022; Nilasila & Suksai, 2020; Ruangnak, 2020; Saengphakdee & Tungkasamit, 2022) โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะศึกษาค้นคว้าหาคำตอบหรือสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเองเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา เน้นการเรียนรู้ที่มีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม เรียนรู้จากประสบการณ์ ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า สามารถนำทักษะที่ได้จากการเรียนรู้มาช่วยในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต มีทัศนคติที่ดีต่อสุขภาพ และสามารถปฏิบัติตนเพื่อการพัฒนาสุขภาพที่ดีได้ รวมทั้งสร้างเสริมให้นักเรียนมีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ จึงได้นำการจัดการเรียนรู้โดยใช้โมเดลเลิฟของ เอ็มอัชมา วัฒนบุรณน (Wattanaburanon, 2018) ที่เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งในด้านความดี ความจริง และความรู้ปฏิบัติ รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาใช้ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความรู้ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตที่ดีต่อไปในอนาคต โดยจากการศึกษาที่ผ่านมาได้ผลการวิจัยที่ยืนยันได้ว่าการเรียนรู้โดยใช้โมเดลเลิฟช่วยเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งในด้านความรู้ เข้าใจ มีเจตคติที่ดี นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมนำความรู้สู่การปฏิบัติ ส่งผลให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีและสามารถนำทักษะไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ (Chanjirawadee et al., 2024; Songchim, 2020; Wattanaburanon, 2014)

คณะผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในรายวิชาสุศึกษาได้ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักป้องกันหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น ดังนั้นจึงสนใจทำการศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟ 2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน 3. เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน และ 4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และเห็นคุณค่าในการ

นำมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง ทำให้มีคุณภาพชีวิตดียิ่งขึ้นต่อไป โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ลำดับที่ 055/2567 เลขที่ HE6720057 ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2567

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตอำเภอเลิงนกทา จังหวัดโศธร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 5 โรงเรียน 24 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 665 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเลิงนกทา ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 40 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาเนื้อหาสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 8 แผน เวลา 12 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็น 3 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลาหน่วยละ 4 ชั่วโมง หน่วยที่ 1 จำนวน 2 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง หน่วยที่ 2 จำนวน 2 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง และหน่วยที่ 3 จำนวน 4 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง วัดผลหลังเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ 0.97 และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ รวมคะแนนเต็ม 40 คะแนน ใช้วัดก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีความยากระหว่าง 0.45–0.73 อำนาจจำแนกระหว่าง 0.24–0.91 และความเชื่อมั่น 0.88
3. แบบประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นแบบประเมินคุณภาพ จำนวน 6 พฤติกรรมบ่งชี้ แต่ละด้านมี 3 ข้อ คะแนนเต็มด้านละ 3 คะแนน ใช้วัดหลังเรียนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แปรผลคะแนนเฉลี่ย 4 ระดับ ดังนี้ 2.6–3.0 หมายถึง ดีเยี่ยม 1.6–2.5 หมายถึง ดี 0.1–1.5 หมายถึง ผ่าน 0 หมายถึง ไม่ผ่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.95
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยให้คะแนน 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด จำนวน 4 ด้าน 20 ข้อ แปรผลคะแนนเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้ 4.51–5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด 3.51–4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก 2.51–3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง 1.51–2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย 1.00–1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.99 อำนาจจำแนกระหว่าง 0.46–0.83 และความเชื่อมั่น 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการโรงเรียนเลิงนกทา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้
2. ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้นักเรียนทราบถึงบทบาทหน้าที่เมื่อเข้าร่วมเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนปฏิบัติตามได้เหมาะสมในขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน
3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 8 แผน เวลา 12 ชั่วโมง โดยวัดความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตหลังเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้
4. เมื่อเรียนเนื้อหาจบแล้ว ให้นักเรียนทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. คณะผู้วิจัยดำเนินการตรวจให้คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต แบบสอบถามความพึงพอใจ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาทำการศึกษา วิเคราะห์ผลด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการเรียนรู้และสรุปผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟจากผู้เชี่ยวชาญ หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อนำไปหาคุณภาพและความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้
2. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเปรียบเทียบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการทดสอบค่าที (Paired samples t-test) สถิติที่ใช้เพื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างคู่ของกลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกัน
3. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน หาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน
4. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามความพึงพอใจ หาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนในแต่ละด้าน

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) T: Touch เฝ้ายูสสถานการณ์ปัญหา 2) A: Active ทำความเข้าใจ วิเคราะห์ 3) C: Cooperate ศึกษาค้นคว้า แก้ปัญหา 4) H: How to เห็นคุณค่า นำไปใช้ โดยมีผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ 0.97 และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.06

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน จำนวน 40 ข้อ คะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 15.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.01 คิดเป็นร้อยละ 38.94 ของคะแนนเต็ม คะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 31.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.81 คิดเป็นร้อยละ 89.41 ของคะแนนเต็ม (p-value เท่ากับ 0.00*) คะแนนก่อนเรียนแตกต่างกับหลังเรียน แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 1 (Table 1.)

Table 1. Comparison of academic achievement results before and after studying grade 9 students.

Test score	n	Full score	$\bar{X}$	S.D.	Percentage	t	p-value
Before study	40	40	15.58	2.01	38.94	37.80	0.00*
After study	40	40	31.98	3.81	89.41		

*p < .05 Before and after learning are different.

3. ผลการศึกษาระดับความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟ พบว่า นักเรียนที่ได้เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟ มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยมีค่าเฉลี่ย 2.68 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.18 เมื่อพิจารณาความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตในแต่ละพฤติกรรมบ่งชี้ พบว่า 1.) รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ อยู่ในระดับดีเยี่ยม มีค่าเฉลี่ย 2.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.42 2.) ออกกำลังกายเป็นประจำ อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 2.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.43 3.) ไม่ปรากฏพฤติกรรมกรลวงละเมิดทางเพศ อยู่ในระดับดีเยี่ยม มีค่าเฉลี่ย 2.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.15 4.) หลีกเลี่ยงจากสารเสพติดทุกประเภท อยู่ในระดับดีเยี่ยม มีค่าเฉลี่ย 2.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.25 5.) ไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา อยู่ในระดับดีเยี่ยม มีค่าเฉลี่ย 2.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.36 และ 6.) มีความระมัดระวังในการเล่นหรือทำกิจกรรมใดๆ ที่เสี่ยงต่ออุบัติเหตุ อยู่ในระดับดีเยี่ยม มีค่าเฉลี่ย 2.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.38 ตามลำดับ ดังตารางที่ 2 (Table 2.)

Table 2. Results of the study on the level of life skills ability of Grade 9 students.

Indicative behavior	n	Full score	$\bar{X}$	S.D.	Percentage	Interpretation
1. Eat nutritious food.	40	3.0	2.58	0.42	85.85	Excellent
2. Exercise regularly.	40	3.0	2.45	0.43	81.65	Good
3. There is no evidence of sexual harassment behavior.	40	3.0	2.93	0.15	97.79	Excellent
4. Avoid all types of drugs.	40	3.0	2.85	0.25	95.02	Excellent
5. Do not use violence to solve problems.	40	3.0	2.62	0.36	87.49	Excellent
6. Be careful when playing or doing any activities that may cause accidents.	40	3.0	2.66	0.38	88.63	Excellent
Total	40	3.0	2.68	0.18	89.41	Excellent

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.79 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 เมื่อพิจารณาถึงความพึงพอใจในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่ 1 เนื้อหาสาระการเรียนรู้มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.43 ด้านที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.35 ด้านที่ 3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.43 และด้านที่ 4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.43 ตามลำดับ ดังตารางที่ 3 (Table 3.)

Table 3. Results of the study on satisfaction of grade 9 students.

Evaluation list	n	Full score	$\bar{X}$	S.D.	Interpretation
1. Learning content	40	5.0	4.75	0.43	Excellent
2. Organizing learning activities	40	5.0	4.86	0.35	Excellent
3. Measurement and evaluation	40	5.0	4.76	0.43	Excellent
4. Benefits of learning	40	5.0	4.81	0.43	Excellent
Total	40	5.0	4.79	0.41	Excellent

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) T: Touch เเชิญสถานการณ์ปัญหา 2) A: Active ทำความเข้าใจวิเคราะห์ 3) C: Cooperate ศึกษาค้นคว้า แก้ปัญหา 4) H: How to เห็นคุณค่า นำไปใช้ โดยมีผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในระดับมากที่สุดและมีความสอดคล้องขององค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ แสดงให้เห็นว่ากิจกรรม

การเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟที่สร้างและพัฒนาขึ้นมีคุณภาพสามารถนำไปส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนได้ ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นที่ 1 T: Touch เสนอสถานการณ์ปัญหา คณะผู้วิจัยได้กำหนดสิ่งที่เป็นปัญหาที่ผู้เรียนอยากรู้ และเกิดความสนใจที่จะค้นหาคำตอบ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา ขั้นที่ 2 A: Active ทำความเข้าใจ วิเคราะห์ คณะผู้วิจัยได้ฝึกให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ต้องการเรียนรู้ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของตนเอง กล้าแสดงออก และพร้อมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ขั้นที่ 3 C: Cooperate ศึกษาค้นคว้า แก้ปัญหา คณะผู้วิจัยได้ฝึกให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้าตามความถนัดของตนเองและความสามารถที่ต่างกัน และขั้นที่ 4 H: How to เห็นคุณค่า นำไปใช้ คณะผู้วิจัยได้ฝึกให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน สรุปและประเมินผลงานของกลุ่มตนเองและภาพรวม โดยคณะผู้วิจัยได้มีการนำกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดแทรกเข้าไปในแต่ละขั้นของการเรียนรู้และแผนการจัดเรียนรู้จะมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายแตกต่างกัน ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้พิจารณาถึงความเหมาะสมของเนื้อหาสาระการเรียนรู้และกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในแต่ละเรื่องที่เรียนเพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามหลักการของ กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education, 2019) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากปัญหาที่เกิดขึ้นโดยสร้างความรู้จากกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาหรือสถานการณ์เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน และเอมอชมา วัฒนบุรานนท์ (Wattanaburanon, 2018) ที่กล่าวถึงโมเดลเลิฟว่าช่วยเสริมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้กับผู้เรียนในด้านความดี ความจริง และความรู้ปฏิบัติสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาเพื่อลดปัญหาพฤติกรรมสุขภาพ และนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตได้

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่คณะผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นสามารถช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ ทั้งนี้เนื่องจากได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ การล่วงละเมิดทางเพศ อุบัติเหตุ สารเสพติด และความรุนแรง โดยปฏิบัติตนเป็นผู้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ได้แก่ รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ออกกำลังกายเป็นประจำ ไม่ปรากฏพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศ หลีกเลี่ยงจากสารเสพติดทุกประเภท ไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา และมีความระมัดระวังในการเล่นหรือทำกิจกรรมใดๆ ที่เสี่ยงต่ออุบัติเหตุ จึงทำให้ผู้เรียนมีคะแนนจากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ภาณุ นิลศิลา และลักขณา สุกใส (Nilasila & Suksai, 2020) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้เพศศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนแบบผสมผสานสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน วิชญนาถ เรืองนาถ (Ruangnak, 2020) ได้ทำการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะที่มีต่อทักษะชีวิตและการทำงานของนักเรียนมัธยมศึกษาในวิชาสุขศึกษา โดยใช้การเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านความรู้ เจตคติ การปฏิบัติ และทักษะชีวิตและการทำงานหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม วนิดา แสงภักดี และอังคณา ตุงคะสมิต (Saengphakdee & Tungkasamit, 2022) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาทักษะชีวิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเหล่าใหญ่ฯ วิทยาคมรายวิชา ส23102 สังคมศึกษาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ภาสกร ชาญจิราวดี และคณะ (Chanjirawadee et al., 2024) ได้ทำการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยใช้โมเดลเลิฟเพื่อสร้างเสริมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรอบรู้ทางสุขภาพเกี่ยวกับเรื่องเพศสูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และสอดคล้องกับ เอ็มอัชมา วัฒนบุรานนท์ (Wattanaburanon, 2018) ที่กล่าวถึงโมเดลเลิฟว่าช่วยสร้างเสริมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งในด้านความดี ความจริง และความรู้ปฏิบัติ รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการศึกษาระดับความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟ พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม เมื่อพิจารณาความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตในแต่ละพฤติกรรมบ่งชี้ พบว่า รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ อยู่ในระดับดีเยี่ยม ออกกำลังกายเป็นประจำ อยู่ในระดับดี ไม่ปรากฏพฤติกรรม การล่วงละเมิดทางเพศ อยู่ในระดับดีเยี่ยม หลีกเลี่ยงสารเสพติดทุกประเภท อยู่ในระดับดีเยี่ยม ไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา อยู่ในระดับดีเยี่ยม และมีความระมัดระวังในการเล่นหรือทำกิจกรรมใดๆ ที่เสี่ยงต่ออุบัติเหตุ อยู่ในระดับดีเยี่ยม ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตระหว่างเรียนและหลังเรียนอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ ตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป ทั้งนี้เนื่องจากคณะผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมาใช้ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้โมเดลเลิฟ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด ผู้เรียนลงมือปฏิบัติและสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การทำงานเป็นทีม โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา สามารถนำทักษะที่ได้จากการเรียนรู้มาช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวันได้ และสร้างเสริมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยกิจกรรมการเรียนรู้ที่คณะผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน ทำให้นักเรียนรู้จักหลีกเลี่ยงหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ โดยปฏิบัติตนเป็นผู้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วิชญนาถ เรืองนาถ (Ruangnak, 2020) ได้ทำการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะที่มีต่อทักษะชีวิต และการทำงานของนักเรียนมัธยมศึกษาในวิชาสุขศึกษาโดยใช้การเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า นักเรียนมีทักษะชีวิตและการทำงานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน วิไลวรรณ โพธิกะ และรุ่งลาวัลย์ ละอาคา (Phothika & Laumka, 2023) ได้ทำการศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย พบว่า หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานนักเรียนมีทักษะชีวิตสูงขึ้น วนิดา แสงภักดี และอังคณา ตุงคะสมิต (Saengphakdee & Tungkasamit, 2022) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาทักษะชีวิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเหล่าใหญ่ขุนข่าวิทยาคมรายวิชา ส23102 สังคมศึกษาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดทักษะชีวิตภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก นวรัตน์ ธัญญศิริ (Tanyasiri, 2018) ได้ทำการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยใช้โมเดลเลิฟเพื่อสร้างเสริมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า การจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยใช้โมเดลเลิฟช่วยสร้างเสริมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งช่วยให้นักเรียนมีแนวโน้มในการประพฤติตนไปในทางที่ถูกต้อง และนำไปสู่การลดพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพหรือทางเพศต่อไปได้และสอดคล้องกับ เอ็มอัชมา วัฒนบุรานนท์ (Wattanaburanon, 2018) ที่กล่าวถึงโมเดลเลิฟว่าช่วยสร้างเสริมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้กับผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาเพื่อลดปัญหาพฤติกรรมสุขภาพ และนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับชีวิตได้

ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟเพื่อ

ส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาถึงความพึงพอใจในแต่ละด้าน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 เนื้อหาสาระการเรียนรู้ ด้านที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านที่ 3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านที่ 4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากคณะผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวของนักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ช่วยส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตได้ดียิ่งขึ้น เมื่อเรียงลำดับความพึงพอใจจากมากไปน้อยจะเห็นได้ว่านักเรียนมีความพึงพอใจใน ด้านที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากคณะผู้วิจัยได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ประกอบด้วย 16 กิจกรรม ดังนี้ การตั้งคำถาม การทำสมาธิ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอภิปราย การระบายความรู้สึก การเล่าประสบการณ์ การแสดงความคิดเห็น การแสดงความรู้สึก การจัดสุนทรียสนทนา การให้น้ำหนักคะแนน การเขียนบันทึก การแสดงบทบาทสมมติ การแผ่เมตตา การสวดมนต์ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การแสดงความรัก เป็นต้น รองลงมาคือ ด้านที่ 1 เนื้อหาสาระการเรียนรู้ ด้านที่ 4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ และด้านที่ 3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นวรัตน์ ธัญญศิริ (Tanyasiri, 2018) ได้ทำการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยใช้โมเดลเลิฟเพื่อสร้างเสริมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยใช้โมเดลเลิฟอยู่ในระดับมากที่สุดสอดคล้องกับเอมอัชมา วัฒนบุรานนท์ (Wattanaburanon, 2014) ได้ทำการศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ "ความรัก" หรือโมเดลเลิฟ (LOVE model) เพื่อสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สำหรับการสอนสุขศึกษา การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างวิชาเพศศึกษาและวิชาสวัสดิศึกษา พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาและ สวัสดิศึกษาโดยใช้รูปแบบ "ความรัก" เพื่อสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งสองรายวิชา

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) T: Touch เฝียปัญหา 2) A: Active ทำความเข้าใจ วิเคราะห์ 3) C: Cooperate ศึกษาค้นคว้า แก้ปัญหา 4) H: How to เห็นคุณค่า นำไปใช้ โดยผลจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้าร่วมโครงการวิจัยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม และมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) T: Touch เฝียปัญหา 2) A: Active ทำความเข้าใจ วิเคราะห์ 3) C: Cooperate ศึกษาค้นคว้า แก้ปัญหา 4) H: How to เห็นคุณค่า นำไปใช้ ในแต่ละขั้นตอนครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาและบริบทของผู้เรียนเพื่อเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของเนื้อหา และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ในแต่ละขั้นตอนนักเรียนจะได้ฝึกฝนการใช้ทักษะชีวิตและสร้างเสริมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ครูควรกระตุ้นการเรียนรู้ในระหว่างที่นักเรียนทำกิจกรรมอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ

2. ครูผู้สอนควรเลือกปัญหาที่ใกล้ตัวนักเรียนและเป็นสิ่งที่นักเรียนสนใจ โดยนำปัญหามาเป็นประเด็นในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจ ศึกษาค้นคว้า แก้ปัญหา และนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน โดยครูคอยให้คำแนะนำ ตอบคำถามนักเรียนด้วยคำถามเพื่อให้ นักเรียนได้ทำความเข้าใจกับสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ตลอดการทำกิจกรรม

3. ครูผู้สอนควรประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการนำเสนอความรู้แก่ผู้เรียน เช่น การจัดทำคลิปวิดีโอนำเสนอเนื้อหา เพื่อกระชับเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงการนำเทคโนโลยีหรือวิธีการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการกระตุ้นความสนใจผู้เรียน เช่น เกมทดสอบความรู้ การทดลองสารเคมี การแสดงบทบาทสมมติ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟในทักษะด้านอื่นๆ เช่น ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะทางด้านสังคม เป็นต้น

2. ควรมีการนำกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับโมเดลเลิฟ ไปใช้พัฒนานักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ ในรายวิชาสุขศึกษา หรือรายวิชาอื่นๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวันได้

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความเอาใจใส่จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในงานวิจัยทุกท่านที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และชี้แนวทาง รวมถึงผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จด้วยดี คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- Boonchan A. (2022). Development of problem based learning management to promote life skills and careers in the Science for electrical works electronics and communication of first year High Vocational Certificate Students. Master of Education Thesis. Pitchanulok: Naresuan University. (In Thai)
- Chanjirawadee, P., Singha Chankhaw, S., and Wattanaburanon, A. (2024). Effects of sex education learning management using LOVE Model and self-efficacy theory to enhance sexual health literacy of junior high school students. Thai AIDS Journal, 36(2), 57-67
- Loengnoktha school health work, 2023
- Ministry of Education. (2017). Basic Education Core Curriculum 2008. Bangkok: Agricultural Cooperative Association of Thailand. (In Thai)
- Ministry of Education. (2019). Guidelines for supervision to develop and promote active learning management according to the policy of reducing study time and increasing learning time. Bangkok: Ministry of Education. (In Thai)
- Nilasila, P. & Suksai, L. (2020). A Study on Academic Achievement in Sex Education Unit for Enhancing Life Skills Through Problem-Based Learning of Matthayomsuksa 5 Students. Journal of MCU Ubon Review, 5(3), 43-52. (In Thai)
- Onnang, K. (2018). The 21Th Century Teacher roles in Active Learning Model [Online]. Retrieved February 15, 2025, from: <http://cmruir.cmru.ac.th/handle/123456789/2126> (In Thai)
- Phothika, W. & Laumka, R. (2023). Organizing Problem-Based Learning Experiences to Enhance Life Skills of Early Childhood. Journal of MCU Ubon Review, 8(2), 1795-1806. (In Thai)
- Photisakha, S. (2023). Report on receiving health services at Loengnoktha School [Presentation document]. Yasothon: Loengnoktha School, Loengnoktha District, Yasothon Province. (In Thai)
- Ruangnak, V. (2020). Effects of Competency-Based Learning on Life and Career Skills of Secondary School Students in Health Education Subject Using Problem-Based Learning. Master of Education Thesis. Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai)

- Saengphakdee, W. & Tungkasamit, A. (2022). The development of life skills and learning achievement of grade 9 students at Laoyainakhawittayakom school in S 23102 social studies course using problem-based learning with social media. Rajabhat Maha Sarakham University Journal, 16(3), 150-160. (In Thai)
- Songchim, S. (2020). Learning Management on Sex Education using Love Model for Reducing Risk Sexual Behaviors to Adolescents. Master of Public Health Thesis. Chonburi: Burapha University. (In Thai)
- Tanyasiri, N. (2018). Integration of Moral Values into Sex Education Teaching for Secondary School Students. Journal of Education Studies Chulalongkorn University, 46(1), 185–201.
- Wattanaburanon, A. (2014). Learning Management Using the LOVE MODEL to Develop Humane Values in Health Education: A Comparative Study of Sex Education and Safety Education. Journal of Education, 42(2), 191-206. (In Thai)
- Wattanaburanon, A. (2018). Development Research of LOVE MODEL for Enhancing Comprehensive Humanization : A Research Program for Higher Education Students. 2nd edition. Bangkok: O.S. Printing House. (In Thai)